

Program poradenských služeb ve škole

účinnost od: 01. 10. 2016, číslo a verze dokumentu: _____

Zpracoval/a:	Ing. Eva Temňáková
Počet stran, počet příloh:	___ stran
Originál je uložen:	v sekretariátu školy (po skončení platnosti ve spisovně školy)
Elektronická podoba je uložena:	PHProjekt
Schválil/a a vydal/a:	ředitelka školy
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	30. 09. 2016
Školská rada projednala dne:	---
Tento dokument nahrazuje:	---

1. Základní charakteristika služeb

Poradenské služby jsou zajišťovány týmem pracovníků školy, který tvoří výchovná poradkyně, školní metodik prevence, třídní učitelé (příp. další učitelé).

Poskytování poradenských služeb vychází z vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.

Škola vede o poskytovaných poradenských službách příslušnou dokumentaci (o vyšetřeních, jeho výsledcích a individuální péči atd.).

Žák nebo jeho zákonný nástupce musí být školou předem informován o:

- všech podstatných náležitostech poskytované poradenské služby, zejména o povaze, rozsahu, trvání, cílech a postupech poskytované poradenské služby
- prospěchu, který je možné očekávat, a o všech předvídatelných důsledcích, které mohou vyplynout, případně i možných následcích, pokud tato služba nebude poskytnuta
- právech a povinnostech spojených s poskytováním poradenských služeb včetně práva žádat kdykoli poskytnutí poradenské služby znovu.

2. Standardní činnosti poradenských pracovníků

Standardní činnosti poradenských pracovníků zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům školy. Podmínkou pro jejich poskytování nezletilým žákům je souhlas jejich zákonného zástupce (není potřeba pouze v případě ohrožení duševního nebo tělesného zdraví žáka a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření žáka).

2.1 Výchovní poradce

Poradenské služby ve škole odrážejí specifika školy i regionu. Jsou koordinovány se službami poradenských zařízení v regionu. Jsou založené na snaze vytvořit vnitřní systém komunikace ve škole.

V naší škole je použita základní varianta poskytování poradenských služeb, protože velikost školy a její situování ve městě Chodov neumožňují použít rozšířenou variantu s nabídkou činnosti školního psychologa a speciálního pedagoga. Tyto činnosti jsou zajišťovány v případě potřeby externě a tato spolupráce je v současné době naprosto vyhovující. Podle obsahu poskytování poradenských služeb a informační a metodické podpory učitelům, žákům a rodičům rozlišujeme tyto oblasti činnosti:

Poradenskou činnost:

- prevence školní neúspěšnosti,
- vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky,
- kariérové poradenství integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu při vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění,
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám,
- zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (dále jen SVP) - vstupní a průběžné a intervenční činnosti pro žáky se SVP,
- odborná podpora při integraci a vzdělávání žáků se SVP, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním, koordinace poskytování poradenských služeb žákům školou, a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků,
- péče o vzdělání nadaných a mimořádně nadaných žáků,
- průběžná a dlouhotrvající péče o žáky s neprospěchem a vytváření předpokladů pro jeho snižování,
- metodická podpora učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy.

Metodické a informační činnosti

- zprostředkování nových metod diagnostiky a intervence,
- metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.,
- předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy,
- poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,

- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržených a realizovaných opatření.

Specializovanou metodologickou činnost v oblasti pedagogiky a psychologie

- odborná pomoc žákům při vyhledávání vhodných stylů učení,
- odborná intervence u žáků se specifickými poruchami učení a chování,
- řešení problémových situací,
- vyhledávání mimořádně nadaných žáků – participace na úpravách jejich učiva,
- odhalování šikany, projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí a jiných negativních jevů ve škole.

2.2 Školní metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

2.3 Třídní učitel

- podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky ve třídě
- sleduje prospěch žáků své třídy, spolupracuje s jednotlivými vyučujícími, informuje rodiče
- účastní se adaptačních aktivit a třídních aktivit žáků
- vede žáky k dodržování školního řádu
- zajišťuje spolupráci školy s rodiči
- vede dokumentaci o žácích
- spolupracuje s výchovným poradcem a metodikem primární prevence

3. Školní neúspěšnost

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci se žákem a často také s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) osobnost žáka - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka

b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

3.1 Řešení školní neúspěšnosti

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- **poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka a vytvoření IVP.
- **odchylka v celkové úrovni inteligence:** žáku bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace – zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
- **žáci**, jejichž neúspěšnost souvisí spíše s jinými faktory – **sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy
- **žáci s vysokou absencí** jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a termíny doplnění hodnocení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte

3.2 Postup při řešení školní neúspěšnosti - podpůrný program:

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči.

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé na třídních schůzkách informují zákonné zástupce o prospěchu žáků. Jedná-li se o rizikový případ neúspěšnosti, výrazné zhoršení prospěchu a podobně, domluví jednání s rodiči a žáky, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (hodnocení nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový). Přítomni budou: **TU, rodič, žák, učitelé daných předmětů**, kde žák neprospívá, případně **výchovný poradce**. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Z tohoto jednání bude pořízen zápis, který podepisují všechny strany (škola, rodič, žák), rodiče dostanou kopii domů, aby znali závazky své i dítěte.
2. Také se domluví termín případné další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá **třídní učitel**.
3. Podle zájmu je možné využít **individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem** (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
4. Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi po pololetí **podpůrný plán**.

5. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).

3.3 Podpůrný plán

Podpůrný plán pro **neprospívající žáky** je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným. Žák, učitelé a rodiče svým podpisem uzavírají **dohodu** (smlouvu) o společné podpoře žáka a o svých povinnostech, které tím na sebe berou. Nezbytnou součástí podpůrného plánu jsou tedy povinnosti jednotlivých stran (škola, žák, rodič), sankce při jejich nedodržování a podmínky, za kterých škola od této dohody odstupuje.

Realizace podpůrného plánu

Pokud selže individualizovaná podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žákovi a jeho zákonným zástupcům podpůrný plán.

Po uzavření pololetní klasifikace navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů vedení školy (výchovnému poradci) žáky pro podpůrný plán. Třídní učitel zajišťuje seznáání všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznámeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.

3.4 Formy a metody práce:

Pro úspěšnost Podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- **podpůrný studijní plán**, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- **zadávání pravidelných úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- **možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole**, možnost doučování
- **užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání **podpůrných pomůcek** při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- **individuální práce se žákem** v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- **vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu** – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
- **domluva konzultační hodiny**, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit

- **doučování** (ve spolupráci se staršími žáky) Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli školsky neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodům žáků ze základního vzdělávání. Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření.

4. Kvalifikační standardy poradenských pracovníků

Kvalifikační standardy jsou specifikovány zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění.

5. Podmínky pro poskytování poradenských služeb ve škole

Škola zajišťuje podmínky tak, aby vyhovovaly zákonu č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. Škola zpracovává souhrn informací o poradenských službách, který je veřejně přístupný. Součástí Programu poradenských služeb ve škole je Minimální preventivní program školy.

5.1 Časová dostupnost služeb

Každý z poradenských pracovníků školy má pevně stanoveny konzultační hodiny. Ty jsou určeny pro žáky, pro učitele a pro rodiče. S pracovníky lze individuálně dohodnout i jiný termín, mimo stanovené konzultační hodiny. Ve svých konzultačních hodinách je poradenský pracovník pro uvedenou cílovou skupinu dostupný v prostorách, které jsou vyhrazeny pro poskytování poradenských služeb, výchovná poradkyně – kabinet č. 103A, metodik primární prevence – kabinet 205A.

6. Závěrečná ustanovení

Tento Program poradenských služeb ve škole je závazný pro všechny zaměstnance školy.

V Chodově dne 30. září 2016

Ing. Eva Temňáková
ředitelka školy